

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 7649814
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÇİÇEK OTLU'NUN
TBMM 7/1164 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

- 1) Bilim insanları 1 ton plastik yanınca ortaya 2,9 ton karbondioksit çıktığını belirtmektedir. Türkiye'de son 5 yılda plastik atık tesislerinde meydana gelen yangınların sayısında her yıl artış yaşandığını dikkate alınarak; bu yangınların doğaya saldıgı gazlar ve ağır metallerin çevreye, su varlıklarına, tarımsal alanlara ve halk sağlığına verdiği zararları tespit etmek için çalışmalarınız var mıdır?
- 2) Geridönüşüm tesislerinde, 2017 yılında 6,2018 yılında 15,2019 yılında 33, 2020 yılında 65, 2021 yılında 122, 2022 yılında 125, 2023 yılının ilk altı ayında ise 63 adet yangının kasıtlı çıkarılmış olabileceği iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır? İddialar araştırılmış mıdır? Bakanlığınızın resmi verilerine göre; geri dönüşüm tesislerinde 2017 yılından bugüne kadar kaç yangın çıkmıştır?
- 3) Yangın çıkan tesislerde gereken incelemeler yapılmış mıdır? Bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliğiniz var mıdır? Son beş yılda hangi tesislerde birden fazla yangın çıkmıştır?
- 4) Yangınların, çevreye, su varlıklarına, tarım alanlarına ve halk sağlığına verdiği zararlar nedeniyle yaptırım uygulanmış tesis var mıdır? Bu tesislere ne tür cezalar verilmiştir?
- 5) Yangın çıkan tesislerde etkili inceleme ve soruşturma yapılmadığı ve caydırıcı cezalar verilmediği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 6) Yangınları kasıtlı çıkardığı tespit edilen firma var mıdır? Yönetmeliğe göre kasıtlı yangın çıkartan firmalardan lisansı iptal edilen olmuş mudur?
- 7) Çıkan yangınların özellikle geri dönüştürülemeyen plastik atığın yakılmasıyla ilgili olabileceği iddiaları etkin bir şekilde incelenmekte midir? Bu tür yangınların çıkması nasıl engellenecektir?
- 8) Geridönüşüm tesislerinin yasalara ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde faaliyetlerini sürdürmeleri, çevre mevzuatı kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamak için ne gibi düzenlemeler yapacaksınız?
- 9) Sıfır atık projesi ve Anayasanın 56'ncı maddesinde tanımlanan "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." hükmü gereği; Avrupa ülkelerinin plastik atıklarının ithalatını bütünüyle yasaklayan çalışmalar yapacak mısınız?

CEVAP

Çevre İzin Ve Lisans Yönetmeliğinde 16.10.2021 tarihinde yapılan değişiklikle 14. maddeye; "Yangın, sel, deprem ve benzeri durumlarda işletme sahibi tarafından derhal il müdürlüğüne bilgi verilir. İl müdürlüğü tarafından işletmenin tabi olduğu tüm çevre izin ve lisans konuları kapsamında fiziki şartlar yerinde incelenerek tespit tutanağı hazırlanır, işletmenin mevcut çevre izin ve lisans belgesinin geçerliliğine ilişkin değerlendirme bu tutanak çerçevesinde yetkili merci tarafından yapılır. Tesiste meydana gelen yangına ilişkin soruşturma ve raporlarda yangının işletmeci tarafından kasten çıkarıldığı tespit olunursa çevre izin lisans belgesi iptal edilir ve bu işletmeler üç yıl süreyle tekrar başvuruda bulunamazlar." hükmü eklenmiştir.

Bu doğrultuda, Çevre Mevzuatı kapsamında, atık işleme/geri kazanım tesislerinde çıkan yangınlar sonrasında yangının çıkış sebebine ilişkin itfaiye raporu esasa alınmaktadır. Düzenlenen itfaiye raporuna müteakip Bakanlığımızca yerinde denetim ve incelemeler gerçekleştirilmekte olup, faaliyete esas düzenlenen Çevre İzin ve Lisans şartlarının yangın sonrasında geçerli olup olmadığı, prosesin yeterli olup olmadığı, işletmenin tekrar devreye alınıp

alınmadığı, yangında tesiste bulunan atık stok miktarı ve yangın sonrası kalan atık miktarına ilişki gerekli incelemeler yapılmaktadır. Yanan atıkların lisanslı tesislere gönderiminin ve gerekli bildirimlerin yapılması sağlanmakta olup, yangın sonrası fiziki şartlar uygun hale getirilmeden yeniden Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi'ne esas olarak verilen İl Müdürlüğü Uygunluk Yazısı düzenlenmemektedir.

Diğer taraftan, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikayet üzerine de denetimler gerçekleştirilmektedir. Yapılan denetimlerde Mevzuata aykırı hareket ettiği tespit edilen tüm tesisler hakkında, Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanarak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptali yapılmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyetleri mezkur Kanunun 15 nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Bakanlığımıza sunulan kayıtlarda yanlış ve yanıltıcı beyan yaptığı tespit edilen ilgili tesisler hakkında ise Kanunun 26 ncı maddesi gereğince gerekli adli sürecin başlatılması amacıyla Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır.

2017 yılından günümüze kadar atık bertaraf ve geri dönüşüm tesislerine yönelik 40.628 adet denetim gerçekleştirilmiş olup, Çevre Kanununa aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen işletmelere de yaklaşık 480 Milyon TL idari para cezası uygulanmış ve 198 işletme hakkında faaliyet durdurma kararı alınmıştır. Konuyla ilgili takip, inceleme ve denetimler gerek Bakanlığımız gerekse de Taşra Teşkilatımız nezdinde ise titizlikle sürdürülmektedir.

Ayrıca, ATYÖN (Atık Yönetim Uygulaması) altında yer alan Kütle Denge Sistemi (KDS) modülü ile atık işleme tesislerinin atık işleme faaliyetlerine ilişkin kayıtlar alınmakta olup, bu modül üzerinden işleme tesisleri izlenmekte ve denetlenebilmektedir.